

Posudek bakalářské práce

Martiny Souškové

Pieta ze Všeměřic a Oplakávání z Korkusovy Hutě

Rozbor děl a proměna ikonografie

Anotace bakalářské práce Martiny Souškové slibuje čtenáři vedle pojednání o historickém vývoji ikonografie Piety a Oplakávání na příkladu dvou řezb z Alšovy Jihočeské Galerie na Hluboké, jejichž chronologické zařazení, původní umístění, funkce a slohové zařazení nemají být opomenuty, i „východisko pro výsledné určení osobnosti autorů děl a přímých vlivů podílejících se na jejich konečné podobě.“ Navíc mají být v práci i vysvětleny hlavní příčiny rozšíření motivu Oplakávání na úkor starších Piet v sochařství pozdní gotiky.

Je na oponentech, aby posoudili splnění těchto předsevzetí a nosnost kandidátských závěrů.

Martina Soušková se mohla ve své práci opřít o solidní výzkumné výsledky několika generací českých medievistů, neboť zvláště Všeměřické Pietě se vedle Alberta Kutala, Jaromíra Homolky, Ivo Hlobila a Mileny Bartlové se věnoval nedávno ve své práci i Jan Mikeš.

Bakalářská práce Martiny Souškové je členěná do osmi kapitol. Po obligátní expozici dosavadního bádání a úvodu, ve kterém zazní ještě jednou teze anotace, se kandidátka krátce věnuje ikonografii piety, typologii jejího zobrazování a ohlas v církevních textech. Svůj výklad opírá ovšem pouze o heslo z LCI (Lexikon der christlichen Ikonographie) a o archaickou publikaci Heinricha Detzela z roku 1894.

V šesté kapitole se Martina Soušková zabývá již samotnou Všeměřickou Pietou a s ní spojenou řadou badatelských otázek a problémů. Umístění díla v kostele ve Všeměřicích je sekundární a badatele se neshodují o jejím původní lokalizaci. Stejně tak je i problematické datování, které kolísá v rozmezí 40 let (kolem 1400-1440). Nejednotné jsou v literatuře i názory o slohovém zařazení sousoší a případném autorském připsání. Všeměřická Pieta nezapře parlářovskou tradici 80. let 14. století ani prvky krásného slohu. Obojí se prolíná v okruhu Mistra Týnské Kalvárie, kam se jihočeská Pieta zařazuje. Návrh Jana Mikeše Pietu připsat okruhu Hanse Multschera (* 1400) může obstát v diskuzi pouze za předpokladu, že obhájíme pozdní datování díla.

Kandidátka ve svém pojednání diskutuje kriticky argumentaci badatelů, aniž by si nárokovala závazné řešení a ani formální rozbor Piety a její slohové paralely nás nepřiblíží v anotaci slíbenému nalezení „východiska“. Na okraj je nutno si povšimnout, že srovnávací materiál komparace leží chronologicky spíše na počátku než na závěr literaturou nabízené chronologie (1400-1440).

Východisko nabízené Martinou Souškovou nemůže být ovšem ničím jiným než kompilátem starších tvrzení: Všeměřická Pieta je dílem sochaře, který prošel parléřovskou tradicí a radikálním krásným slohem, seznámil se s dílem Mistra Týnské Kalvárie, proškolil se nizozemským uměním a poznal dílo Hanse Multschera. Pobýval na královském dvoře v Praze (za kterého panovníka?) a v Brně a svoji sochu vytvořil buď pro klášter v Českém Krumlově či ve Vyšším Brodě?

Sedmá kapitola bakalářské práce se zabývá reliéfem Oplakávání Krista z Korkusovy Hutě a závěrem své práce přináší kandidátka slíbenou odpověď na otázku, proč sochařství pozdní gotiky nahradilo oblíbený motiv Piety reliéfním zobrazením Oplakávání. S autorčinými závěry, které opírá o starší práci Alberta Kutala, lze souhlasit. Vlivem nizozemského středověkého realizmu se v sakrálním umění šíří obliba dramatických narativních scén. Příběh nyní uspokojuje zbožného diváka více než kontemplativní sousoší Piety, které navíc nelze dost dobře umístit ve stále rostoucích dimenzích pozdně gotických oltářních aparátch.

Předložená bakalářská práce je doplněna po výtce velmi skrovným obrazovým materiálem, který čtenáři ani neumožní mnohé závěry kandidátky ověřit. Bibliografie opomíjí novější vydání základní literatury (A. Kutal 1940?). Práci hyzdí nedůslednost v citacích (sekundární odkazy či chybné).

Bakalářskou práci Martiny Souškové i přes kritické připomínky **doporučuji k obhajobě** a hodnotím predikátem „**velmi dobře**“.

21. 1. 2014

